

pas recentelijk en experimenteel goed op gang aan het komen. Het komt mij voor dat deze afwegingen en maatregelen in de nabije toekomst minder incidenteel en minder behoudend zullen moeten worden.

Dat voor een universiteit naast de academische kwaliteit ook de sociale kwaliteit een groot en voorwaardelijk goed vormt, is onweerlegbaar. We weten tot nu als grote werkgemeenschap grote aantallen functie-veranderingen redelijk op te vangen en we dienen daarmee door te gaan. Nu de neerwaartse trend van de middelen doorzet, zijn de universitaire verdedigingsmechanismen niet meer adequaat, indien neerkomend op ontkennen en uitstellen van overhead-vermindering, en dat te verenigen met de eis van kwaliteitsbehoud van onderwijs en onderzoek.

We zullen daar meer duidelijkheid, overleg en wijsheid dan ooit voor nodig hebben. Objectiverende studies, onder meer door externe instanties, zouden ons daarbij kunnen helpen.

Dames en Heren,

Na deze soms wat sombere bespiegelingen van een scheidende rector, passen de optimistischere klanken van mijn opvolger. Het is dan ook met een gerust hart, dat ik de functie aan zijn bekwaamheid, visie en werkkraft overdraag.

Ik dank de velen uit onze universitaire gemeenschap, die mij in de afgelopen jaren zoveel vertrouwen hebben geschonken en zo collegiaal met mij hebben samengewerkt.

Ik acht mij een gelukkig man toch weer voltijds te kunnen terugkeren naar de 'parate troepen' van het onderwijs en het onderzoek in het Industrieel Ontwerpen.

Ik heb gezegd.

'Kansen voor de T.U.- Delft'

Intreerede als Rector Magnificus van de T.U.- Delft door prof.dr.s. P.A. Schenck

Mijnheer de scheidende Rector Magnificus, Dames en Heren,

De rectoraatsoverdracht is op de tijdas van het Universitaire leven enigszins te vergelijken met het moment van de jaarwisseling: een periode wordt in zekere zin afgesloten, een nieuwe begint, maar de continuïteit gaat toch niet verloren. Er hangt een sfeer van 'nieuw begin', van 'goede voornemens' die echter wel het risico in zich draagt een spreekwoordelijke weg te plaveien.

De persoon van de rector magnificus wordt een andere, de functie blijft onveranderd. Het is daarom goed dit moment allereerst aan te grijpen voor het uitspreken van een woord van dank aan hem die deze functie zojuist heeft neergelegd, collega Dirken.

Waarde Dirken, ruim 3 1/2 jaar heb je als rector mede sturing gegeven aan onze universiteit en daarbij al je stuurmanskunst gebruikt om het schip van de universiteit op de juiste koers te houden. Het mede bepalen van die koers was, vooral ook in de vloot van schepen die de universiteiten samen vormen, niet steeds een gemakkelijke taak. Je hebt je daar sterk voor ingezet en een aantal zaken zijn onder jouw bewind tot stand gekomen: je noemde

zelf al de start van een aantal ontwerpers- en beroepsopleidingen en het begin van sterkere internationale samenwerking. Vooral dat laatste had je ongetwijfeld al graag concretere vormen willen zien aannemen. Ik ben ervan overtuigd dat de grondslagen die je daarvoor hebt gelegd, de mogelijkheden tot verdere uitbouw in de komende jaren in zich dragen. Je achtergrond zal er zeker toe hebben bijgedragen dat het functioneren van het centrale niveau, mede in relatie tot de faculteiten, je grote aandacht heeft gehad. Je sporen heb je daarin duidelijk achtergelaten. De invulling van de studiedag van Universiteitsraadsleden, College van Bestuur, Dekanen en beleidsmedewerkers, zoals in januari plaatsvond, is ongetwijfeld mede aan jouw brein ontsproten.

Graag wil ik bij deze wisseling van de wacht, je namens allen die bij deze universiteit betrokken zijn, danken voor de grote inzet waarmee je het rectoraat hebt bekleed. Het spreekt vanzelf dat wij in die dank ook je vrouw willen betrekken, die het je in deze periode mogelijk heeft gemaakt dit werk op deze wijze te doen. Persoonlijk ben ik je zeer erkentelijk voor de manier waarop je mij in de afgelopen maanden bent gaan betrekken in je rectorale werkzaamheden, waardoor de hiervoor genoemde noodzakelijke continuïteit zo goed mogelijk gewaarborgd is.

Dames en Heren,

Aan veranderingen heeft het de universiteiten de afgelopen jaren niet ontbroken; dat is goed; het houdt organisaties levend en levendig. De keerzijde die toch wel teveel uit het oog dreigt te worden verloren is, dat te veel verandering in korte tijd leidt tot onrust, onzekerheid en daardoor tot demotivatie en verlies aan kwaliteit.

Het valt daarbij op, dat met deze veranderingen een aantal paradoxen in ons universitaire leven is ingeslopen of misschien in sommige gevallen is blootgelegd. Ik wil U hiervan graag een aantal voorbeelden geven en zo laten zien, dat daarin ook kansen voor onze universiteit zijn gelegen.

Veel krachten hebben de laatste jaren van buiten op de universiteit gewerkt. Als gevolg daarvan is het denken in structuren, in formalistische benaderingen sterk toegenomen. Datgene waarom het in een universiteit gaat, nl. het geven van onderwijs en het verrichten van onderzoek, dreigt daarmee van zijn centrale plaats te worden verdrongen.

Zo lijken boekhoudkundige benaderingen van onderwijs en onderzoek met termen als slaagpercentage, rendement, aantal publicaties per 'full time equivalent' onderzoeker, aantal promoties per jaar een geheel eigen leven te gaan leiden en van signalen voor onderwijsgevers en onderzoekers te verworden tot doelen. Het zal nodig zijn de mensen achter de werkzaamheden, zowel personeelsleden als studenten, niet uit het oog te verliezen.

Mijn voorganger stond al stil bij het begrip studie rendement. Het relatieve aantal studenten dat welgemoed aan een studie begint en toch de propaedeuse niet voltooit, zelfs niet na twee jaar, dient uiteraard onze aandacht te vragen, in het

bijzonder wanneer het ongewenst laag lijkt. Veel interessanter dan de hoogte van dit percentage is echter de achterliggende vraag waarom deze studenten deze mijlpaal niet bereikten. Daarbij spelen veel factoren: het onderwijsaanbod en de organisatie van het onderwijs, maar evenzeer de aanleg, wilskracht, ijver en belangstelling van de student. Laten wij niet vergeten, dat vrijwel alle studenten beginnen aan de studie in een vakgebied dat zij niet kennen (men denke b.v. aan civiele techniek, werktuigbouwkunde, lucht- en ruimtevaart) of slechts enigermate, zoals technische natuurkunde of scheikundige technologie. Ondanks alle inspanningen ten aanzien van voorlichting zal het toch nooit mogelijk zijn iemand volledig te laten voorzien hoe hij of zij zich zal voelen in een studie aan een bepaalde faculteit.

Degenen die b.v. na een jaar afhaken en besluiten tot een andere studie (al dan niet universitair) mogen niet als 'mislukt' worden beschouwd; integendeel, zij hebben - al dan niet in samenspraak met hun faculteit van eerste keuze - op grond van opgedane ervaring tot een andere keuze besloten. Zij hebben daarmee noch zichzelf, noch de samenleving een slechte dienst bewezen: integendeel, zij hebben zichzelf ervoor gevrijwaard levenslang te moeten voortgaan op een weg die hen niet bevalt, en de samenleving gediend door zich te ontwikkelen tot geïnteresseerde beroepsbeoefenaars.

Op grond van een twintigjarige persoonlijke ervaring van contacten met studenten over deze problematiek weet ik dat het maken van een dergelijke nieuwe keuze moeilijk voor de betrokkene kan zijn, maar vaak uiterst positief uitpakt. Het valt dan ook zeer te betreuren (om van een sterkere formulering bij deze feestelijke gelegenheid af te zien), dat bij de jongste wetswijzigingen

betreffende de studiefinanciering de mogelijkheden voor omzwaaien en doorstromen in de praktijk duidelijk kleiner zijn geworden.

Natuurlijk kan men de ogen niet sluiten voor bepaalde, onontkoombare, randvoorwaarden op financieel gebied, die ons nopen dit rendement scherp in de gaten te houden. Niets mag ons daarbij echter in de weg staan om de tot nu toe van overheidswege gehanteerde definitie (nl. percentage afgestudeerde ingenieurs t.o.v. het ingestroomde aantal studenten in het eerste jaar) een nuancering te laten ondergaan. Als het eerste jaar mede een informatief/selectief doel dient, mag men het noch studenten, noch de universiteit euvel duiden als deze informatie c.q. selectie blijkt te werken, nl. doordat een aantal beginners besluit tot een andere keuze. Een veel reëlere blik op het rendement geeft het aantal afgestudeerden, berekend op degenen die zich het tweede jaar voor dezelfde studie lieten inschrijven, ongeacht of zij het propaedeutisch examen reeds behaalden of niet. Als de 'informatie' tijdens het eerste jaar juist gewerkt heeft, mag men aannemen dat deze studenten goed weten wat zij doen. Aan een op een dergelijke wijze berekend rendement zou terecht de eis gesteld kunnen worden dat het hoog dient te liggen. Het zal zowel in het belang van onze universiteit zijn als wellicht van dat van het universitair onderwijs in het algemeen, maar zeker ook van toekomstige generaties studenten, als de TU-Delft hierover op korte termijn in goede samenwerking tussen faculteiten en centraal niveau gegevens op tafel legt. Zij zullen uitgangspunt voor een principiële discussie kunnen zijn. In dit licht dient ook een faculteit haar onderwijsprogramma voortdurend kritisch te bezien. Ik ben ervan overtuigd dat veel daadwerkelijke onderwijsgevers meer worstelen

met de kwaliteit van hun onderwijs dan vaak oppervlakkig blijkt. Helaas blijven die ervaringen 'uit het veld' vaak te veel onuitgesproken: het zal goed zijn wegen te vinden voor het beter uitwisselen van praktische ervaringen tussen onderwijsgevers onderling, ook uit verschillende faculteiten, b.v. in - overigens incidenteel georganiseerde - discussies. Dit zou ook de efficiëntie kunnen bevorderen, enerzijds omdat geprofiteerd kan worden van de ervaringen (ook de negatieve!) van anderen, anderzijds, omdat het te vaak uitvinden van het wiel ermee kan worden vermeden. Hoe goed discussies over, soms ver verwijderde en wat abstracte, doelstellingen ook zijn, wij mogen en moeten niet de ogen en oren sluiten voor de praktische ervaringen ten aanzien van de wegen waarlangs die doelstellingen worden (of moeten worden) bereikt.

Een andere, en ruimere, wijze waarop impliciet de kwaliteit van ons onderwijsproces getoetst kan worden aan die van andere, i.h.b. buitenlandse, instellingen is het participeren van buitenlandse gastdocenten. Een mijner ambtsvoorgangers, collega Veltman, noemde deze mogelijkheid ook reeds bij zijn terugtreden als rector magnificus, nu 3 1/2 jaar geleden. De gehele TU (alle 12 faculteiten samen!) beschikt echter jaarlijks over slechts één formatieplaats voor een gasthoogleraar. Bovendien loopt de planning voor de vervulling van deze plaats (in zijn geheel of in gedeelten) over een veel te korte periode om goede krachten voor een wat langere termijn (b.v. een half jaar) aan de TU-Delft te kunnen binden. Willen wij de goede invloed van het gasthoogleraarschap verder uitwerken, dan zullen wij ons vast moeten willen leggen om over een langere termijn meer geld voor dit doel te reserveren, ondanks de algehele krapte van onze

middelen. Zelfs een verdrievoudiging van de middelen voor dit doel (dus 6 half-jaren per cursusjaar, dus alle 12 faculteiten om het jaar aan de beurt) leidt slechts tot een post die in het totale budget van de TU nog een bescheiden plaats inneemt. Het ware te overwegen hiervoor zo nodig tijdelijk een beroep te doen op de onderwijsstimuleringsruimte.

Vooral ook in het kader van de beoogde en reeds enigszins in gang gezette sterkere samenwerking tussen een aantal Europese Universiteiten zou een dergelijke uitwisseling zeer stimulerend kunnen werken omdat zij contacten via de 'werkvloer' tot stand brengt. In dat verband lijkt dan eveneens het aanwenden van EEG-gelden tot de mogelijkheden te behoren.

Te denken valt bovendien aan veel meer uitwisselingen van universitaire medewerkers. Hun tijdelijk verblijf buitenslands, dat ongetwijfeld zekere problemen bij de voortgang van onderwijs en onderzoek in Delft zal opleveren, zal een positief effect hebben voor de betrokkenene persoonlijk in zijn functioneren en daarmee voor de universiteit. In het belang van onderwijs en onderzoek zullen wij alle mogelijkheden die er zijn moeten uitbuiten en waar mogelijk het aantal mogelijkheden moeten vergroten om dat positieve lange termijn effect te realiseren.

Met het laatstgenoemde punt ben ik het domein van het onderzoek binnengekomen. Veel is daarover in de achter ons liggende jaren te doen geweest, zowel in algemene zin (denkt U aan de invoering van de Voorwaardelijke Financiering) als in lokale zin (b.v. het uitkomen van het rapport van de commissie Beek). Beide zijn gericht op een zekere mate van planning en inbedding van onderzoekprogramma's. De paradox schuilt in het

feit, dat onderzoek, gezien ook de vaak grote financiële consequenties, niet zonder deze planning kan, anderzijds universitair onderzoek zich eigenlijk niet voor planning leent. Het moet gedragen worden door het enthousiasme, de gedrevenheid, enigszins zelfs bevlogenheid, van hen die het uitvoeren en die deze benadering weer, in belangrijke mate door hun voorbeeld, overdragen aan jongere generaties. Financiële randvoorwaarden leiden ertoe, dat niet ieder onderzoek kan worden uitgevoerd, keuzen moeten worden gemaakt, keuzen die uiteraard met de tijd variëren. Gebeurt dit kiezen te frequent, dan ontaardt het in het volgen van mode-trends. Wij weten allen dat het volgen van de mode zijn aantrekkelijke kanten kan hebben, maar ook vaak zeer kostbaar uitpakt. Dat geldt in het persoonlijke, maar evenzeer in het zakelijke vlak!

Bij het maken van de keuzen zal een oog voor een zekere nationale verdeling van onderwerpen noodzakelijk zijn: dat betekent enerzijds bepaalde taken ferm claimen en daarvoor opkomen, anderzijds, de openheid en ruimheid opbrengen om bepaalde activiteiten - ook al zijn die aantrekkelijk - bewust niet uit te voeren. Zo zijn ook aan onze universiteit zogenaamde 'Centres of Excellence' aan het ontstaan. Laten we echter niet vergeten dat die niet kunnen worden opgericht (en zeker niet door de centrale organen van een universiteit), maar uitsluitend aanwezig blijken te zijn door de nationale en vooral ook internationale erkenning als zodanig door derden. Zij zijn ook vaak het gevolg van het onbetwist wetenschappelijk gezag en aanzien van enkelen die velen in hun kielzog meevoeren; bij vertrek van een wetenschappelijk leider van dergelijke allure zal vervanging vaak moeilijk zijn. Deze 'Centres of Excellence' blijven daarom in principe zeer

beweeglijk. Centrale organen van de universiteit dienen wel over een fijne antenne voor de registratie van een dergelijke erkenning te beschikken, omdat zij door hun beleid ondersteunend en verder stimulerend kunnen optreden.

Goed onderzoek kan slechts gedijen in een sfeer van 'vrijheid in gebondenheid'. De gebondenheid ervaren we tegenwoordig in ruime mate; het zal onze opgave zijn onze vrijheid ook te behouden en ons die waardig te tonen.

Er wordt binnen onze universiteit veel goed en ook zeer goed onderzoek verricht. Wij mogen, wij moeten daarvoor durven uitkomen en wij moeten durven erkennen dat ook wel eens iets minder goed loopt dan wij of anderen zouden wensen. Dat laatste is geen schande: in de beste onderneming - in de ruimste betekenis van het woord - gaan wel zaken fout. Dat ze fout gaan is geen schande; het niet willen erkennen en er dan te lang mee doorgaan wel.

Dat er goed onderzoek aan de TU-Delft verricht wordt, blijkt uit de mate waarin men van buiten de expertise van onze medewerkers zoekt en aan de steun en het vertrouwen die ons vanuit de 2e geldstroom (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en haar stichtingen en de Stichting Technische Wetenschappen (STW) worden gegeven. Historisch hebben de Technische Universiteiten bij het ontvangen van die 2e-geldstroom-steun wat achtergelopen bij de overige universiteiten. Deze achterstand is de laatste jaren iets ingelopen door veranderingen binnen NWO alsmede door de oprichting van de Stichting Technische Wetenschappen. Het zal echter zaak zijn hierin alert te blijven en erop toe te zien dat historisch

gegroeide situaties ons in de toekomst geen schade berokkenen.

Het sturen van onderzoek is, zeker aan een universiteit, een zaak die met grote behoedzaamheid moet worden verricht. Centraal zullen er mogelijkheden moeten blijven om nieuwe koersen te versterken (stimuleringsruimte). Wellicht meer dan tot nu toe zal bij het verlenen van die stimulering tenminste in grote lijnen duidelijk moeten zijn hoe het effect van die stimulering na afloop ervan zal worden doorgezet, b.v. door geleidelijk terugbrengen van andere activiteiten. Het zal daarnaast nodig zijn hier en daar geldstromen te verleggen en ook in de toekomst te blijven verleggen: er moeten nieuwe zaken kunnen worden aangepakt. Bij krappe middelen kan dit alleen maar door reductie elders. Deze activiteit zal van velen binnen onze universiteit een soms bijna bovenmenselijke objectiviteit vereisen. Het zal immers alleen maar goed kunnen, wanneer dergelijke verkavelingen zo geschieden dat geen goede zaken verloren gaan ter bevordering van twijfelachtige of modieuze projecten. Dergelijke verleggingen van geldstromen zijn uitsluitend binnen redelijke termijnen uitvoerbaar, als er een meer dan marginale ruimte voor verschuiving van uitgaven bestaat. Gezien de grote percentages gelden gemoeid met personeelsuitgaven, zal het in het belang van de universiteit zijn het aandeel van de tijdelijke medewerkers waar mogelijk te blijven vergroten.

Hierboven stond ik stil bij enkele aspecten van onderwijs en onderzoek. Deze twee behoren, naar mijn stellige overtuiging, aan een universiteit nauw met elkaar verweven te zijn. Het ideaal zou moeten blijven deze beide activiteiten - met inachtneming

van ieders talenten - in zekere mate ook in de personen van de (wetenschappelijke) medewerkers te verenigen. Hoe vruchtbaar dit kan zijn voor onderwijs en onderzoek moge ik U illustreren met een ervaring van ruim 10 jaar geleden, waarbij U er, hoop ik, begrip voor zult hebben dat deze uit mijn eigen faculteit stamt. Om onderwijskundige redenen hadden wij in de faculteit besloten, dat een 2e-jaars-projectenpracticum begeleid diende te worden door medewerkers uit tenminste twee vakgroepen. Het practicum was zeer arbeidsintensief (naar huidige maatstaven veel te arbeidsintensief), maar had een niet gepland en eigenlijk ook geheel niet voorzien neveneffect op het onderzoek: de betrokken medewerkers leerden elkaars expertise kennen als nooit tevoren, hetgeen in volgende jaren tot veel dwarsverbanden in de faculteit heeft geleid. Gesteund door deze intrafacultaire ervaring, heb ik veel hoop, dat interfacultaire onderwijsprojecten - denkt U aan 2e fase ontwerpers- en beroepsopleidingen - zeer bevruchtend zullen zijn voor integratie van onderzoek. Het zal zeker beter werken dan van boven opgelegde samenwerking. Mijns inziens is daarom ook enige behoedzaamheid geboden bij het onderbrengen van onderzoek in instituten: wij mogen niet toelaten dat het onderzoek uit de universiteit wegvloeit. Samenwerking met buiten-universitaire instellingen en organen vindt zijn oorsprong in en ontleent juist zijn waarde aan onze eigen identiteit.

Onderwijs en onderzoek zijn de samenbindende elementen van onze universiteit. Faculteiten - hoe verschillend ook, zelfs binnen onze Technische Universiteit - zouden meer van elkaar moeten kunnen leren en/of overnemen. Een centraal orgaan kan daarbij een intermediaire en bindende rol

vervullen, waarbij ik in dit verband natuurlijk denk aan onze Dienst Onderwijs en Onderzoek. Van groot belang daarbij is, dat een centrale dienst zicht heeft op en inzicht in de problemen van faculteiten, omgekeerd dat faculteiten oog hebben voor de specifieke problemen die zich vanuit een centraal gezichtspunt voordoen.

Het zou daarom m.i. een goede, ja zelfs noodzakelijke, ontwikkeling zijn, wanneer meer personele uitwisselingen van medewerkers van al dan niet tijdelijke duur en voor bepaalde projecten gerealiseerd zouden kunnen worden tussen faculteiten onderling en tussen faculteiten en de Dienst O. en O. Het zou wederzijds begrip ongetwijfeld vergroten en daarmee de activiteiten des te vruchtbaarder maken.

Met het laatste voorbeeld gaf ik voor een deelgebied aan hoe belangrijk goed in elkaar grijpen van activiteiten voor de universiteit in zijn geheel is. Dit geldt ook in veel ruimere zin. Zo was naar mijn mening de reeds eerder genoemde studiedag in januari waaraan dekanen, leden van Universiteitsraad en College van Bestuur en beleidsmedewerkers deelnamen niet zo belangrijk om mogelijke grensverleggende conclusies, maar wel om het feit dat een aantal leden van groeperingen die elkaar in Delft een aantal jaren slecht verstonden, op een wat informele wijze met elkaar een goed contact hadden.

Dergelijke activiteiten, mits uiteraard met mate plaats vindend, dragen er sterk toe bij het gevoel te geven dat wij allen werken aan en staan voor een goede zaak: het opleiden van goede ingenieurs die zich internationaal met collega's kunnen meten en het uitvoeren van onderzoek dat de toets van internationale kritiek goed kan doorstaan. Dit gevoel

'er bij te horen' zouden wij wellicht nog kunnen versterken door ook onze afgestudeerden - in navolging van sommige buitenlandse instellingen - wat sterker aan onze instelling te binden. Zoiets kan stimulerend werken op jongere generaties. Bovendien zouden de leden van een dergelijke, bepaald niet onaanzienlijke groep, ook nog geïnspireerd kunnen worden tot een zeker mate van materiële steun aan hun Alma Mater. Zouden de komende vier jaar tot ons 150-jarig bestaan niet benut kunnen worden om deze gedachte nader vorm te geven?

Geachte toehoorders,
Vergunt U mij tot slot nog een kort persoonlijk woord.

In de eerste plaats dank ik Hare Majesteit de Koningin, die het voorstel van de minister van Onderwijs en Wetenschappen voor mijn benoeming tot Rector Magnificus van deze universiteit bekrachtigde. Dit voorstel zou niet tot stand gekomen zijn zonder de voordracht van het College van Dekanen dat mij daarmee zijn vertrouwen schonk, een voordracht gesteund door de Universiteitsraad en het College van Bestuur. Binnen en met deze organen hoop ik in de komende jaren vruchtbaar te mogen samenwerken.

Een laatste, maar zeer gemeend woord van dank betuig ik mijn vakgroep en mijn faculteit. Mijn afwezigheid uit de faculteit in de komende twee jaren betekent, dat veel werkzaamheden tijdelijk door anderen moeten worden overgenomen. De grote bereidheid die ik bij zovelen in mijn omgeving heb bespeurd om dit, ondanks eigen drukke werkzaamheden, te willen doen stel ik op zeer hoge prijs.

Dames en Heren,

Voor het eerst sinds ik in 1946 mijn universitaire studie begon, zal ik niet werkzaam zijn in een laboratorium, maar op een kantoor. Dat duidt op meer dan op een spel met woorden. Toch neem ik mij voor nog op zeer bescheiden schaal actief bij onderwijs en onderzoek betrokken te blijven, niet alleen omdat onderwijs en onderzoek mij blijven boeien, maar vooral ook om in mijn nieuwe positie niet het gevoel te verliezen voor datgene waar het aan een Universiteit om gaat.

Mijn hoofdtaak de komende twee jaar zal echter zijn om mee te helpen kansen voor onze TU te signaleren, uit te buiten en de condities zo te laten zijn dat U, medewerkers en studenten van deze Universiteit, die kansen ook kunt grijpen. Zo kan dan de Technische Universiteit Delft haar goede nationale en internationale naam behouden en waar mogelijk versterken en haar belangrijke rol blijven vervullen in de toekomstige technologische ontwikkelingen in Nederland, Europa en daarbuiten die mede kunnen leiden tot het oplossen van talrijke maatschappelijke problemen waarmee wij worden geconfronteerd.

Ik heb gezegd.